

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ
Email: gd.ithageneias@ypes.gov.gr

ΠΡΟΣ

Περιφερειακές Διευθύνσεις Ιθαγένειας
(Έδρες και Τμήματα)

ΘΕΜΑ: Οδηγίες για τον τρόπο αξιολόγησης της οικονομικής ένταξης των αλλοδαπών σύμφωνα με τις αποφάσεις αριθ.717/2026 και 715/2026 του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Στο πλαίσιο συμμόρφωσης με τις αποφάσεις αριθ.717/2026 και 715/2026 του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τις οποίες η κρίση της Διοίκησης για την διακρίβωση της ομαλής ένταξης του αλλοδαπού στην οικονομική ζωή της χώρας, ως ουσιαστικής προϋπόθεσης για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ειδικώς καθοριζόμενα εκ του νόμου κριτήρια, όπως αυτά ορίζονται στην περ.δ της παρ.1 του άρθρου 5^Α, σας γνωρίζω τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για την εξακρίβωση της οικονομικής ένταξης είναι η ύπαρξη σταθερής εργασίας του αλλοδαπού στη χώρα και η εν γένει οικονομική του δραστηριότητα, καθώς και η διαρκής εκπλήρωση των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων του απέναντι στην Πολιτεία.

Με την αριθ. 29845/16-04-2021 υπουργική απόφαση όπως ισχύει, που εκδόθηκε κατά εξουσιοδότηση της παρ.2 του άρθρου 5^Α καθορίστηκαν ως ειδικότερα στοιχεία που αποτελούν τεκμήρια οικονομικής ένταξης:

α) τα εισοδηματικά κριτήρια με προεξέχουσα την έννοια του επαρκούς εισοδήματος και των πηγών προέλευσής του από οποιαδήποτε νόμιμα φορολογούμενη πηγή π.χ. μισθωτή εργασία, σύνταξη, ακίνητη περιουσία, επιχειρηματική δραστηριότητα κλπ με σκοπό με βάση το κριτήριο αυτό να διαπιστώνεται ότι ο αλλοδαπός διαθέτει ένα σταθερό και νόμιμο εισόδημα που του εξασφαλίζει ένα επαρκές επίπεδο διαβίωσης χωρίς να επιβαρύνει το σύστημα της κοινωνικής πρόνοιας της χώρας.

Β) η εκπλήρωση των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων του αιτούντος.

Για την απόδειξη των προαναφερόμενων οικονομικών τεκμηρίων, όπως ήδη γνωρίζετε υποβάλλονται από τον αιτούντα αλλοδαπό κατά την αρχική υποβολή της αίτησης σύμφωνα με την διάταξη της περ. η' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ΚΕΙ πρόσθετα δικαιολογητικά, όπως

Εκκαθαριστικά σημειώματα των εξεταζόμενων οικονομικών ετών , Βεβαίωση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας(e- ΕΦΚΑ) , Βεβαίωση ασφαλιστικού φορέα για το χρονικό διάστημα εργασίας του αιτούντος, Ιδιωτική σύμβαση εργασίας, κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (έντυπο Ε3), Δήλωση στοιχείων ακινήτου (έντυπο Ε9), βεβαιώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων που τελούν υπό την εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδας για την κατοχή ενεργού τραπεζικού λογαριασμού.

Σύμφωνα με τις οδηγίες ως προς την αξιολόγηση της οικονομικής ένταξης του αιτούντος που σας έχουν παρασχεθεί με την εγκύκλιο αριθ.81/04-02-2022 η αίτηση γίνεται αποδεκτή όταν ο αιτών

α) διαθέτει το επαρκές εισόδημα, β) εκπληρώνει τις φορολογικές και ασφαλιστικές του υποχρεώσεις, γ) έχει διαμορφώσει σταθερούς δεσμούς με τη χώρα έχοντας την καταστήσει μόνιμο κέντρο των βιοτικών του δραστηριοτήτων διαμένοντας συνεχώς σε αυτή ενώ η αίτηση απορρίπτεται όταν δεν εξακριβώνεται οποιαδήποτε από τις ανωτέρω προϋποθέσεις εκ των οποίων οι δύο πρώτες αφορούν στην οικονομική ένταξη του αιτούντος.

Με τις ανωτέρω αποφάσεις του ΣτΕ κρίθηκε ότι το ύψος του ετήσιου εισοδήματος δεν αποτελεί αυτοτελές κριτήριο για την αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης πολιτογράφησης αλλά πρέπει να συνεκτιμάται μαζί με τα λοιπά στοιχεία που προβλέπει ο νόμος για την αξιολόγηση της αίτησης αυτής, λαμβάνοντας υπόψη για την διαπίστωση της οικονομικής ένταξης την σταθερή εργασία του αιτούντος στην Ελλάδα, την εν γένει συνολική οικονομική του δραστηριότητα καθώς και την εξακρίβωση της συνεχούς εκπλήρωσης των φορολογικών και ασφαλιστικών του υποχρεώσεων.

Κατά συνέπεια το ετήσιο (ατομικό ή οικογενειακό) εισόδημα του αιτούντος αλλοδαπού παύει να λειτουργεί ως προϋπόθεση για την αποδοχή ή την απόρριψη της αίτησης αλλά αποτελεί έναν από τους δείκτες για την εξακρίβωση της οικονομικής ένταξης του.

Επομένως με βάση τα προαναφερόμενα η διαδικασία αξιολόγησης της οικονομικής ένταξης του αλλοδαπού πρέπει να λαμβάνει υπόψη πέραν του διαθέσιμου εισοδήματος, τα κατωτέρω.

1.Την εξακρίβωση της σταθερής εργασίας καθώς και της εν γένει οικονομικής δραστηριότητας του αλλοδαπού

- Για μισθωτούς εργαζόμενους, η πληροφόρηση για την μισθωτή εργασία πρέπει να προκύπτει από την βεβαίωση προϋπηρεσίας που εκδίδει ο e-ΕΦΚΑ και περιλαμβάνει την επωνυμία του εργοδότη, το είδος της δραστηριότητας, την ειδικότητα και τις συνολικές ημέρες ασφάλισης.
- Για αυτοαπασχολούμενους, ελεύθερους επαγγελματίες ή ασκούντες επιχειρηματική δραστηριότητα η σχετική πληροφόρηση πρέπει να προκύπτει από το Συνοπτικό/Αναλυτικό Ιστορικό Ασφάλισης που εκδίδει ο e-ΕΦΚΑ και περιλαμβάνει στοιχεία της ασκούμενης δραστηριότητας/ απασχόλησης.

Σημειώνεται ότι η οποιαδήποτε μορφή εργασίας κατά τα ανωτέρω πρέπει να παρουσιάζει διάρκεια και συνέχεια και να μην περιορίζεται σε ευκαιριακή ή περιστασιακή απασχόληση. Η εποχιακή εργασία δεν θεωρείται περιστασιακή απασχόληση όταν έχει χαρακτήρα επαναλαμβανόμενης άσκησης της ίδιας ή συναφούς επαγγελματικής δραστηριότητας.

Επομένως:

Ο αιτών **αξιολογείται θετικά** ως προς την ένταξή του στην ελληνική αγορά εργασίας όταν διαπιστώνεται:

- Εργασιακή σταθερότητα, δηλαδή ο αλλοδαπός εργάζεται συστηματικά κατά το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα ενώ η αποχή από την εργασία για μικρά χρονικά διαστήματα που οφείλεται σε λόγους υγείας ή ανεργίας δεν επηρεάζει αρνητικά την εργασιακή του πορεία.
- Δήλωση των εισοδημάτων που αποκτά από την εργασία του.

Ο αιτών **αξιολογείται αρνητικά** ως προς την ένταξή του στην ελληνική αγορά εργασίας όταν διαπιστώνεται:

- Περιστασιακή εργασία για σύντομα χρονικά διαστήματα στην εξεταζόμενη κατά περίπτωση χρονική περίοδο .
- Αδήλωτη, στις φορολογικές και ασφαλιστικές αρχές, εργασία.

2. Την εξακρίβωση ότι ο αλλοδαπός είναι συνεπής με τις φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις του απέναντι στο κράτος.

Οι φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν την υποβολή των προβλεπόμενων φορολογικών δηλώσεων εντός των νόμιμων προθεσμιών, την ακριβή και πλήρη δήλωση των εισοδημάτων που αποκτά ο αιτών από οποιαδήποτε μορφή εργασίας ή άλλες νόμιμες πηγές εισοδήματος όπως ορίζονται με βάση την φορολογική νομοθεσία, την καταβολή των οφειλών του ή την τήρηση της νόμιμης ρύθμισης αυτών.

Ο αιτών **αξιολογείται θετικά** ως προς την εκπλήρωση των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων του όταν προκύπτει ότι συμμορφώνεται με τις προαναφερόμενες υποχρεώσεις του.

Αντιθέτως **ο αιτών αξιολογείται αρνητικά** ως προς την συμμόρφωσή του με τις φορολογικές του υποχρεώσεις, αν εμφανίζει για την πλειοψηφία των εξεταζόμενων ετών χαμηλά εισοδήματα αλλά υψηλές δαπάνες διαβίωσης. Στο περιεχόμενο της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου αναγράφεται η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών δηλαδή το ποσό που λαμβάνεται υπόψη για φορολόγηση όταν οι αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης υπερβαίνουν το πραγματικό δηλωθέν εισόδημα. Στη περίπτωση που αυτή η διαφορά δεν αιτιολογείται από νόμιμες πηγές εσόδων όπως είναι οι αποταμιεύσεις προηγούμενων ετών (ανάλωση κεφαλαίου) ή άλλα χρηματικά ποσά που έχουν νόμιμα δηλωθεί και αποδεικνύονται με δημόσια ή φορολογικά έγγραφα, ελληνικών ή αλλοδαπών αρχών, τότε τεκμαίρεται αντικειμενική αναντιστοιχία μεταξύ των πραγματικών δαπανών διαβίωσης και των δηλωθέντων οικονομικών πόρων του αιτούντος. Η αναντιστοιχία αυτή δημιουργεί αμφιβολία για τη συνέπεια και την πληρότητα της πραγματικής φορολογικής του εικόνας και την συνεπή τήρηση των φορολογικών του υποχρεώσεων ιδίως όταν επαναλαμβάνεται συστηματικά σε περισσότερα του ενός φορολογικά έτη.

Στο πλαίσιο αξιολόγησης της οικονομικής ένταξης του αιτούντος, υπενθυμίζεται ότι:

- Γίνεται δεκτό κάθε προνοιακό επίδομα που παρέχεται σε πρόσωπα με αναπηρία.

- Η αποκλειστική συντήρηση του αιτούντος από κοινωνικά επιδόματα και οικονομικές παροχές χωρίς αυτό να αιτιολογείται λόγω συνδρομής ειδικών λόγων πχ προσωρινή ασθένεια, δεν αποδεικνύει οικονομική ένταξη.
- Το επίδομα ανεργίας που καταβάλλεται σε πρόσωπα που έχουν τεθεί εκτός εργασίας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα υπολογίζεται για την εξακρίβωση των πόρων διαβίωσης του αιτούντος.
- Η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως ενιαία οικονομική μονάδα και το χαμηλό ή τυχόν ανύπαρκτο ατομικό εισόδημα του αιτούντος στη περίπτωση που δεν έχει εργασία και είναι φορολογικά εξαρτώμενο μέλος του/της συζύγου ή του υπόχρεου γονέα, συμπληρώνεται από το εισόδημα αυτού καθώς και άλλων τυχόν εξαρτώμενων μελών της ίδιας οικογένειας.
- Η απόκτηση ιδιόκτητης στέγης στην Ελλάδα την οποία ο αιτών χρησιμοποιεί για ιδιοκατοίκηση, αξιολογείται θετικά στο πλαίσιο διερεύνησης της επάρκειας των πόρων διαβίωσης του αιτούντος.

Με βάση τα προαναφερόμενα για την αξιολόγηση της οικονομικής ένταξης του αιτούντος στο πλαίσιο εξέτασης της αίτησης πολιτογράφησης του απαιτείται να εκτιμάται συνολικά η οικονομική του κατάσταση λαμβάνοντας υπόψη την ύπαρξη σταθερής και νόμιμης απασχόλησής του στη χώρα ή την διαρκή άσκηση άλλης νόμιμης οικονομικής δραστηριότητας, καθώς και να βεβαιώνεται η συνεπής και διαρκής τήρηση των φορολογικών και ασφαλιστικών του υποχρεώσεων.

Παρακαλείσθε να ενημερώσετε για τα ανωτέρω όλα τα αρμόδια Τμήματα της Διεύθυνσης σας και τους υπαλλήλους αυτών επισημαίνοντας ότι:

- Οι ανωτέρω οδηγίες εφαρμόζονται κατά την εξέταση όλων των εκκρεμών αιτήσεων πολιτογράφησης, καθώς και επί των αιτήσεων που υποβάλλονται εφεξής.
- Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης απόρριψης της αίτησης πολιτογράφησης πρέπει να αναγράφεται στο περιεχόμενό της ατομικής διοικητικής πράξης, πλήρης και εξατομικευμένη αιτιολογία με παράθεση των ειδικότερων στοιχείων που την τεκμηριώνουν την απόρριψη αυτή.

- Απορριπτικές αποφάσεις που έχουν ήδη καταστεί οριστικές εξακολουθούν να ισχύουν εφόσον δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί με νόμιμο τρόπο.

Παρακαλείσθε για την πιστή τήρηση των ανωτέρω οδηγιών.

Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

ΟΥΛΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Κοινοποίηση (ηλεκτρονικά)

1. Εθνική Αρχή Διαφάνειας Μονάδα Επιθεωρήσεων & Ελέγχων Τομέας ΟΤΑ (Α΄ και Β΄ Βαθμού), Αποκεντρωμένης Διοίκησης και Μετανάστευσης (grammateia@aead.gr)
2. Συνήγορος του Πολίτη (grafeiosynigorou@synigoros.gr)
3. Ολομέλεια Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας - Πρόεδρος Ολομέλειας

Εσωτερική Διανομή

1. Γρ.Υπουργού
2. Γρ. Υφυπουργού Τοπικής Αυτοδιοίκησης
3. Γρ. Γενικού Γραμματέα Ιθαγένειας
4. Γρ. Νομικού Συμβούλου στο ΥΠΕΣ
5. Αυτοτελές Γραφείο Αξιολόγησης και Εποπτείας Οργανικών Μονάδων
6. Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας

